

**15 -ാം കേരള നിയമസഭ**

**8 -ാം സമ്മേളനം**

**നക്ഷത്രചിഹ്നമിട്ട ചോദ്യം നം. 453**

**16-03-2023 - ൽ മറുപടിയ്ക്ക്**

**ജനകീയ പോലീസ് സമ്പ്രദായത്തിന്റെ ഫലപ്രാപ്തി**

ചോദ്യം	ഉത്തരം
<p align="center"> <b>ശ്രീ കെ.വി.സുമേഷ്,</b>  <b>ശ്രീ എം രാജഗോപാലൻ,</b>  <b>ശ്രീ പി. നന്ദകുമാർ,</b>  <b>ശ്രീ പി. ടി. എ. റഹീം</b> </p>	<p align="center"> <b>ശ്രീ പിണറായി വിജയൻ</b>  <b>(മുഖ്യമന്ത്രി)</b> </p>
<p>(എ) സംസ്ഥാനത്ത് പോലീസിന്റെ കാര്യക്ഷമത വർദ്ധിപ്പിക്കുന്ന വിധത്തിൽ ആധുനിക സാങ്കേതികവിദ്യയുടെ വിപുലമായ പ്രയോഗം നടത്താൻ സാധിച്ചിട്ടുണ്ടോ; വിശദമാക്കുമോ;</p>	<p>(എ) ജീവനും സ്വത്തിനും സംരക്ഷണം നൽകുന്നതിനൊപ്പം നാട്ടിൽ സമാധാനം ഉറപ്പുവരുത്തുന്നതിനുള്ള ഉത്തരവാദിത്വമാണ് പോലീസിനുള്ളത്. പോലീസിന്റെ കാര്യക്ഷമത വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നതിന്റെ ഭാഗമായി ശാസ്ത്ര സാങ്കേതിക രംഗത്തെ മാറ്റങ്ങളെ നമ്മുടെ നാടിന്റെ സവിശേഷതകൾക്കനുഗമമായി വിനിയോഗിക്കുക എന്ന സമീപനമാണ് സർക്കാർ സ്വീകരിച്ചിട്ടുള്ളത്. സാങ്കേതിക വിദ്യ തുറന്നിടുന്ന അവസരങ്ങൾക്കൊപ്പം അതുപയോഗിച്ചുള്ള കുറ്റകൃത്യങ്ങളും ലോകത്ത് കൂടി വരികയാണ്. ഇത്തരം അപകടങ്ങളെയും ചതിക്കുഴികളെയും സംബന്ധിച്ച അറിവ് ജനങ്ങളിലേക്ക് എത്തുക എന്നതും പ്രധാനമാണ്. അത് ലക്ഷ്യം വെച്ചുള്ള പദ്ധതികളാണ് സർക്കാർ ആവിഷ്കരിച്ച് നടപ്പാക്കിയിട്ടുള്ളത്.</p> <p>രാജ്യത്ത് ഒട്ടാകെയുള്ള കുറ്റവാളികളെ സംബന്ധിച്ച വിവരങ്ങൾ കമ്പ്യൂട്ടർവൽക്കരിക്കുന്ന ക്രൈം ആന്റ് ക്രിമിനൽ ട്രാക്കിംഗ് നെറ്റ് വർക്ക് &amp; സിസ്റ്റം (CCTNS) എല്ലാ പോലീസ് സ്റ്റേഷനുകളിലും നടപ്പിലാക്കി. ഇതിലെ വിവരങ്ങൾ ശേഖരിക്കുന്നതിന് iCoPS എന്ന പേരിൽ ആപ്ലിക്കേഷൻ കേരള പോലീസ് സ്വന്തമായി വികസിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ട്. ജിഡി റെക്കോർഡിങ്ങ്, എഫ്.ഐ.ആർ രജിസ്ട്രേഷൻ എന്നീ മൊഡ്യൂളുകൾക്കൊപ്പം വിവരങ്ങളുടെ തിരച്ചിൽ, എഫ്.ഐ.ആർ ഇൻഡക്സ്, മറ്റ് രജിസ്റ്ററുകൾ, ഡിജിറ്റൽ ഗ്യാലറി എന്നിവ ഈ പുതിയ പ്ലാറ്റ്ഫോമിൽ സജ്ജമാക്കിയിട്ടുണ്ട്.</p> <p>ക്രിമിനലുകളുടെ ഫോട്ടോ ഗാലറി, മുഖം തിരിച്ചറിയൽ, ഡിജിറ്റൽ സിഗ്നേച്ചർ എന്നിവ ഈ ആപ്ലിക്കേഷനിൽ ഉൾപ്പെടുന്നു. പോലീസ് വകുപ്പിലെ വിദഗ്ദ്ധ ഉദ്യോഗസ്ഥരുടെ മാത്രം സേവനം ഉപയോഗിച്ച്</p>

സോഫ്റ്റ് വെയർ വികസിപ്പിച്ചെടുത്ത രാജ്യത്തെ ആദ്യത്തെ പോലീസ് സേനയാണ് കേരള പോലീസ്.

**സൈബർഡോം**

സൈബർ കുറ്റകൃത്യങ്ങൾ തടയുന്നതിനും സൈബർ സുരക്ഷ ഉറപ്പു വരുത്തുന്നതിനും ഡാർക്ക് വെബ് വഴിയുള്ള കുറ്റകൃത്യങ്ങൾ തടയുന്നതിനുമായുള്ള പോലീസിന്റെ ആദ്യ സംരംഭമാണ് തിരുവനന്തപുരത്തെ സൈബർഡോം. ഇതിന്റെ പ്രവർത്തനങ്ങൾ മറ്റ് ജില്ലകളിലേക്ക് വ്യാപിപ്പിക്കുന്നതിന്റെ ഭാഗമായി എറണാകുളത്തും കോഴിക്കോട്ടും ഓരോ സൈബർഡോം വീതം ആരംഭിച്ചു.

**Grapnel (സൈബർഡോം വികസിപ്പിച്ചെടുത്ത സോഫ്റ്റ് വെയർ)**

മയക്കുമരുന്നും, അനധികൃത ആയുധ വ്യാപാരം, സാമ്പത്തിക തട്ടിപ്പുകൾ, ലൈംഗിക വ്യാപാരം, മോഷ്ടിച്ച ഡാറ്റ, വ്യാജ ഐഡന്റിറ്റികൾ, ഹാക്കിംഗ് ടൂളുകൾ എന്നിവയുൾപ്പെടെ നിയമ വിരുദ്ധമായ ചരക്കുകളും സേവനങ്ങളും വാങ്ങാനും വിൽക്കാനും കഴിയുന്ന വിവിധ അധോലോക വിപണികളുടെ കേന്ദ്രമാണ് ഡാർക്ക് വെബ്. ഇതിലെ നിഗൂഢതകൾ നീക്കുന്നതിനും കുറ്റകൃത്യങ്ങൾ വിശകലനം ചെയ്യുന്നതിനും അവയുമായി ബന്ധപ്പെട്ട അന്വേഷണങ്ങൾ നടത്തുവാനും Grapnel സോഫ്റ്റ്വെയർ വഴി സാധിക്കുന്നു.

സൈബർ കുറ്റകൃത്യങ്ങൾ തടയുന്നതിനും കുറ്റവാളികളെ നിയമത്തിന് മുന്നിൽ കൊണ്ടുവരുന്നതിനുമായി സി-ഡാക്ക് മുഖേന പോലീസുദ്യോഗസ്ഥർക്ക് സൈബർ ക്രൈം ഇൻവെസ്റ്റിഗേഷൻ ആന്റ് സൈബർ ഫോറൻസിക്-ൽ വിദഗ്ദ്ധ പരിശീലനം നൽകിയിട്ടുണ്ട്. പരിശീലനം പൂർത്തിയാക്കിയവരെ നിയമിച്ചു കൊണ്ട് കണ്ണൂർ റൂറൽ ഒഴികെയുള്ള സംസ്ഥാനത്തെ എല്ലാ പോലീസ് ജില്ലകളിലും സൈബർ ക്രൈം പോലീസ് സ്റ്റേഷനുകൾ സ്ഥാപിച്ചിട്ടുണ്ട്. അതോടൊപ്പം സ്റ്റേഷനുകളിൽ റിപ്പോർട്ട് ചെയ്യപ്പെടുന്ന ഐ.ടി.ആക്ട് പ്രകാരമുള്ള കുറ്റകൃത്യങ്ങളുടെ അന്വേഷണത്തെ സഹായിക്കുന്നതിന് പരിശീലനം ലഭിച്ച പോലീസുദ്യോഗസ്ഥരുടെ സേവനം പോലീസ് സ്റ്റേഷനുകളിൽ ലഭ്യമാക്കിയിട്ടുണ്ട്.

**Drone Forensic & Research Centre**

ഡ്രോൺ സാങ്കേതിക വിദ്യയും അതിൽ സംഭവിക്കുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന മാറ്റത്തെക്കുറിച്ചും പഠിക്കുക എന്ന ലക്ഷ്യത്തോടെ ഒരു ഡ്രോൺ ഫോറൻസിക് & റിസർച്ച് സെന്റർ പ്രവർത്തിക്കുന്നു. രഹസ്യ വിവര ശേഖരണം, ജനക്കൂട്ടങ്ങളെ നിയന്ത്രിക്കുന്നതിനും അക്രമാസക്തമായ ജനക്കൂട്ടത്തിൽ നിന്നും വ്യക്തികളുടെ മുഖം തിരിച്ചറിയുന്നതിനും ഒരു പ്രത്യേക സ്ഥലത്തെ വീഡിയോ ശേഖരിക്കുന്നതിനും, അത്തരം കുറ്റകൃത്യങ്ങൾ തടയുന്നതിനും സംസ്ഥാന പോലീസിന് ഡ്രോണും നിർമ്മിത ബുദ്ധിയും ഉപയോഗിച്ച് പ്രസ്തുത സെന്ററിന്റെ സഹായത്തോടെ ചെയ്യുവാൻ കഴിയുന്നു.

**ആന്റി ഡ്രോൺ വെഹിക്കിൾ**

ഒരു നിശ്ചിത പരിധിക്കുള്ളിലെ അനധികൃത ഡ്രോണുകളും ആളില്ലാ വിമാനങ്ങളും (UAV) കണ്ടെത്തുന്നതിനും ജാമ്മർ ഉപയോഗിച്ച് നിയന്ത്രണ വിധേയമാക്കുന്നതിനും കഴിയുന്ന മൊബൈൽ ആന്റി ഡ്രോൺ സംവിധാനം ഈ ലാബിൽ വികസിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഇത്തരം ഒരു സംവിധാനം നിർമ്മിച്ച രാജ്യത്തെ ആദ്യ പോലീസ് ഏജൻസി കേരളാ പോലീസ് ആണ്.

**THUNA & Pol-APP**

പൊതു ജനങ്ങൾക്ക് മെച്ചപ്പെട്ട സേവനം നൽകുന്നതിനായി കേരള പോലീസ് രണ്ട് വ്യത്യസ്ത ആപ്ലിക്കേഷനുകൾ രൂപകല്പന ചെയ്തിട്ടുണ്ട്.

ഓൺലൈൻ സിറ്റിസൺ സർവ്വീസ് പോർട്ടൽ - THUNA

സിറ്റിസൺ സർവ്വീസ് ഉൾപ്പെടുത്തിയ മൊബൈൽ ആപ്ലിക്കേഷൻ - Pol-APP.

പൊതുജനങ്ങൾക്ക് പോലീസിന്റെ സേവനങ്ങളും വിവരങ്ങളും ലഭിക്കുന്ന കേരള പോലീസിന്റെ സിറ്റിസൺ പോർട്ടലാണ് THUNA (The Handy you Need for Assistance).

പരാതി സമർപ്പിക്കുക, എഫ്.ഐ.ആർ. പകർപ്പ് ലഭ്യമാക്കുക, പോലീസ് ക്ലിയറൻസ് സർട്ടിഫിക്കറ്റിനുള്ള അപേക്ഷ, മൈക്ക് ഓർഡർ തുടങ്ങിയ സേവനങ്ങൾ ഇതു വഴി ലഭ്യമാണ്.

കൂടാതെ ഈ സേവനങ്ങളെല്ലാം തന്നെ കേരളാ പോലീസിന്റെ മൊബൈൽ ആപ്പ് ആയ Pol-

APP(പോൾ-ആപ്പ്) മുഖേന മൊബൈൽ ഫോണുകളിലും ലഭ്യമാണ്.

തുണ പോർട്ടലിന്റെ ഉപയോഗത്താൽ പോലീസ് സ്റ്റേഷനുകളെ നേരിട്ട് സമീപിക്കേണ്ട സാഹചര്യം പൂർണ്ണമായും ഒഴിവാക്കാൻ സാധിക്കുന്നതാണ്.

**MiCoPS**

പോലീസ് സേനയുടെ കാര്യക്ഷമത ലക്ഷ്യമിട്ടാണ് MiCoPS എന്ന ആപ്ലിക്കേഷൻ രൂപകൽപന ചെയ്തിട്ടുള്ളത്. പോലീസ് ജോലിയുമായി ബന്ധപ്പെട്ടുള്ള റിപ്പോർട്ടുകൾ/വ്യക്തി പരിശോധനകൾ/ കുറ്റാന്വേഷണങ്ങൾ എന്നിവ ഉൾപ്പെടെ അൻപത്തിമൂന്ന് സവിശേഷ മൊഡ്യൂളുകൾ ഇതിൽ ഉൾപ്പെടുന്നു. പേപ്പർ രഹിത പോലീസ് ഓഫീസുകൾ എന്ന ലക്ഷ്യത്തിലേക്ക് കേരള പോലീസിനെ എത്തിക്കാൻ ഉദ്ദേശിച്ചുള്ളതാണ് ഈ മൊബൈൽ ആപ്പ്.

**Software Defined Wide Area Network (SDWAN)**

കേരള പോലീസിന്റെ എല്ലാ ഓഫീസുകളും തമ്മിൽ സുരക്ഷിതമായി ഡാറ്റ കൈമാറ്റം ചെയ്യുന്നതിനും പോലീസുമായി ബന്ധപ്പെട്ടുള്ള സോഫ്റ്റ് വെയറുകൾ ഉപയോഗിക്കുന്നതിനും പരസ്പരം ബന്ധിപ്പിച്ചിരിക്കുന്നത് Software Defined Wide Area Network (SDWAN) എന്ന സാങ്കേതിക വിദ്യ ഉപയോഗിച്ചാണ്. ഇത്തരം സാങ്കേതിക വിദ്യ ഉപയോഗിക്കുന്ന രാജ്യത്തെ ആദ്യത്തെ പോലീസ് സേനയും കേരള പോലീസാണ്.

**Emergency Response Support System (ERSS)**

പൊതുജനങ്ങൾക്ക് 112 എന്ന എമർജൻസി നമ്പർ മുഖേന അപകടങ്ങൾ, മദ്യപിച്ചു കൊണ്ടുള്ള അതിക്രമങ്ങൾ, വനിതകൾക്കെതിരെയുള്ള അതിക്രമങ്ങൾ, കുടുംബ പ്രശ്നങ്ങൾ, കുട്ടികൾക്കെതിരെയുള്ള അതിക്രമങ്ങൾ, മോഷണം, കാണാതാകൽ, തീപിടുത്തം, പ്രകൃതി ദുരന്തങ്ങൾ, മറ്റ് അടിയന്തര സഹായം ആവശ്യമുള്ള ആരോഗ്യ പ്രശ്നങ്ങൾ എന്നിവയ്ക്കായി അടിയന്തര പോലീസ് സഹായം ലഭ്യമാക്കുന്നതാണ്. ഈ സംവിധാനം വഴി ലഭിക്കുന്ന ഫോൺ കോളുകളും സന്ദേശങ്ങളും പോലീസ് ആസ്ഥാനത്തെ ആധുനിക സാങ്കേതിക വിദ്യയിൽ അധിഷ്ഠിതമായി സ്ഥാപിച്ച കൺട്രോൾ റൂമിൽ നിന്നും ചുമതലപ്പെട്ട പോലീസ് ഉദ്യോഗസ്ഥർക്ക് അടിയന്തര നടപടിക്കായി

അതിവേഗം കൈമാറി തുടർ നടപടികൾ സ്വീകരിച്ചു വരുന്നു.

**Internal Administrative Processing System (iAPS)**

പോലീസിന്റെയും പോലീസ് വകുപ്പിലെ വിവിധ ഓഫീസുകളുടെയും പ്രവർത്തനങ്ങൾ കൂടുതൽ കാര്യക്ഷമമാക്കുന്നതിനും സുതാര്യമാക്കുന്നതിനുമുള്ള ഇ-ഗവൺമെന്റ് സംവിധാനമായി വെബ് അധിഷ്ഠിത Internal Administrative Processing System (iAPS) പ്രവർത്തിച്ചു വരുന്നു.

**Forensic Science Lab**

സംസ്ഥാനത്തെ എല്ലാ ജില്ലകളിലും ജില്ലാ ഫോറൻസിക് സയൻസ് ലബോറട്ടറികൾ സ്ഥാപിക്കുവാൻ സർക്കാർ അനുമതി നൽകിയിട്ടുണ്ട്. ശാസ്ത്രീയ കുറ്റാന്വേഷണം ശക്തിപ്പെടുത്തുന്നതിനായി ആധുനിക ഉപകരണങ്ങൾ FSL-ലേക്ക് വാങ്ങി നൽകിയിട്ടുണ്ട്.

**CCTV Cameras**

Automated Number Plate Recognition (ANPR) ക്യാമറകൾ വാങ്ങി ഉപയോഗിച്ചു വരുന്നു. സംസ്ഥാനത്തെ എല്ലാ ലോക്കൽ പോലീസ് സ്റ്റേഷനുകൾ ഉൾപ്പെടെ 520 പോലീസ് സ്റ്റേഷനുകളിലും CCTV ക്യാമറകളും കൂടാതെ, എല്ലാ ജില്ലാ പോലീസ് ഓഫീസുകളിലും പോലീസ് ആസ്ഥാനത്തും CCTV ക്യാമറ മോണിറ്ററിംഗ് സിസ്റ്റം സ്ഥാപിക്കുന്നതിനുള്ള നടപടികളും സ്വീകരിച്ചിട്ടുണ്ട്.

ട്രാഫിക് നിയമ ലംഘകരെ കണ്ടെത്തുന്നതിനും ട്രാഫിക് അപകടങ്ങൾ കുറയ്ക്കുന്നതിനും മറ്റുമായി 'INTEGRATED DIGITAL TRAFFIC ENFORCEMENT SYSTEM' എന്ന പദ്ധതി നടപ്പിലാക്കുന്നതിന് 'BOOT' (Build Own Operate Transfer) പ്രകാരം നടപ്പിലാക്കുന്നതിനുള്ള നടപടിക്രമങ്ങൾ പുരോഗമിച്ചു വരുന്നു.

**ഡിജിറ്റൽ ഡീ-അഡിക്ഷൻ സെന്ററുകൾ**

മൊബൈൽ ഫോണിന്റെയും ഇന്റർനെറ്റിന്റെയും ദുരുപയോഗം കൊണ്ട് കുട്ടികളിലുണ്ടാകുന്ന മാനസിക വിഷമങ്ങളും മനോവൈകല്യങ്ങളും പരിഹരിക്കുന്നതിനായി സംസ്ഥാനത്തെ ആറ് നഗര പ്രദേശങ്ങളിലായി ഡിജിറ്റൽ ഡീ-അഡിക്ഷൻ സെന്റർ ആരംഭിക്കുന്നതിനുള്ള പ്രവർത്തനങ്ങൾ

നടന്നു വരുന്നു.ജീവനും സ്വത്തിനും സംരക്ഷണം നൽകുന്നതിനൊപ്പം നാട്ടിൽ സമാധാനം ഉറപ്പുവരുത്തുന്നതിനുള്ള ഉത്തരവാദിത്വമാണ് പോലീസിനുള്ളത്. പോലീസിന്റെ കാര്യക്ഷമത വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നതിന്റെ ഭാഗമായി ശാസ്ത്ര സാങ്കേതിക രംഗത്തെ മാറ്റങ്ങളെ നമ്മുടെ നാടിന്റെ സവിശേഷതകൾക്കനുഗുണമായി വിനിയോഗിക്കുക എന്ന സമീപനമാണ് സർക്കാർ സ്വീകരിച്ചിട്ടുള്ളത്. സാങ്കേതിക വിദ്യ തുറന്നിടുന്ന അവസരങ്ങൾക്കൊപ്പം അതുപയോഗിച്ചുള്ള കുറ്റകൃത്യങ്ങളും ലോകത്ത് കൂടി വരികയാണ്. ഇത്തരം അപകടങ്ങളെയും ചതിക്കുഴികളെയും സംബന്ധിച്ച അറിവ് ജനങ്ങളിലേക്ക് എത്തുക എന്നതും പ്രധാനമാണ്. അത് ലക്ഷ്യം വെച്ചുള്ള പദ്ധതികളാണ് സർക്കാർ ആവിഷ്കരിച്ച് നടപ്പാക്കിയിട്ടുള്ളത്.

രാജ്യത്ത് ഒട്ടാകെയുള്ള കുറ്റവാളികളെ സംബന്ധിച്ച വിവരങ്ങൾ കമ്പ്യൂട്ടർവൽക്കരിക്കുന്ന ക്രൈം ആന്റ് ക്രിമിനൽ ട്രാക്കിംഗ് നെറ്റ് വർക്ക് & സിസ്റ്റം (CCTNS) എല്ലാ പോലീസ് സ്റ്റേഷനുകളിലും നടപ്പിലാക്കി. ഇതിലെ വിവരങ്ങൾ ശേഖരിക്കുന്നതിന് iCoPS എന്ന പേരിൽ ആപ്ലിക്കേഷൻ കേരള പോലീസ് സ്വന്തമായി വികസിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ട്. ജിഡി റെക്കോർഡിങ്ങ്, എഫ്.ഐ.ആർ രജിസ്ട്രേഷൻ എന്നീ മൊഡ്യൂളുകൾക്കൊപ്പം വിവരങ്ങളുടെ തിരച്ചിൽ, എഫ്.ഐ.ആർ ഇൻഡക്സ്, മറ്റ് രജിസ്റ്ററുകൾ, ഡിജിറ്റൽ ഗ്യാലറി എന്നിവ ഈ പുതിയ പ്ലാറ്റ്ഫോമിൽ സജ്ജമാക്കിയിട്ടുണ്ട്.

ക്രിമിനലുകളുടെ ഫോട്ടോ ഗാലറി, മുഖം തിരിച്ചറിയൽ, ഡിജിറ്റൽ സിഗ്നേച്ചർ എന്നിവ ഈ ആപ്ലിക്കേഷനിൽ ഉൾപ്പെടുന്നു. പോലീസ് വകുപ്പിലെ വിദഗ്ദ്ധ ഉദ്യോഗസ്ഥരുടെ മാത്രം സേവനം ഉപയോഗിച്ച് സോഫ്റ്റ് വെയർ വികസിപ്പിച്ചെടുത്ത രാജ്യത്തെ ആദ്യത്തെ പോലീസ് സേനയാണ് കേരള പോലീസ്.

**സൈബർഡോം**

സൈബർ കുറ്റകൃത്യങ്ങൾ തടയുന്നതിനും സൈബർ സുരക്ഷ ഉറപ്പു വരുത്തുന്നതിനും ഡാർക്ക് വെബ് വഴിയുള്ള കുറ്റകൃത്യങ്ങൾ തടയുന്നതിനുമായുള്ള പോലീസിന്റെ ആദ്യ സംരംഭമാണ് തിരുവനന്തപുരത്തെ സൈബർഡോം. ഇതിന്റെ പ്രവർത്തനങ്ങൾ മറ്റ് ജില്ലകളിലേക്ക് വ്യാപിപ്പിക്കുന്നതിന്റെ ഭാഗമായി എറണാകുളത്തും കോഴിക്കോടും ഓരോ സൈബർഡോം വീതം ആരംഭിച്ചു.

**Grapnel (സൈബർഡോം വികസിപ്പിച്ചെടുത്ത സോഫ്റ്റ് വെയർ)**

മയക്കുമരുന്നും, അനധികൃത ആയുധ വ്യാപാരം, സാമ്പത്തിക തട്ടിപ്പുകൾ, ലൈംഗിക വ്യാപാരം, മോഷ്ടിച്ച ഡാറ്റ, വ്യാജ ഐഡന്റിറ്റികൾ, ഹാക്കിംഗ് ടൂളുകൾ എന്നിവയുൾപ്പെടെ നിയമ വിരുദ്ധമായ ചരക്കുകളും സേവനങ്ങളും വാങ്ങാനും വിൽക്കാനും കഴിയുന്ന വിവിധ അധോലോക വിപണികളുടെ കേന്ദ്രമാണ് ഡാർക്ക് വെബ്. ഇതിലെ നിഗൂഢതകൾ നീക്കുന്നതിനും കുറ്റകൃത്യങ്ങൾ വിശകലനം ചെയ്യുന്നതിനും അവയുമായി ബന്ധപ്പെട്ട അന്വേഷണങ്ങൾ നടത്തുവാനും Grapnel സോഫ്റ്റ്വെയർ വഴി സാധിക്കുന്നു.

സൈബർ കുറ്റകൃത്യങ്ങൾ തടയുന്നതിനും കുറ്റവാളികളെ നിയമത്തിനും മുന്നിൽ കൊണ്ടുവരുന്നതിനുമായി സി-ഡാക്ക് മുഖേന പോലീസുദ്യോഗസ്ഥർക്ക് സൈബർ ക്രൈം ഇൻവെസ്റ്റിഗേഷൻ ആന്റ് സൈബർ ഫോറൻസിക്-ൽ വിദഗ്ദ്ധ പരിശീലനം നൽകിയിട്ടുണ്ട്. പരിശീലനം പൂർത്തിയാക്കിയവരെ നിയമിച്ചു കൊണ്ട് കണ്ണൂർ റൂറൽ ഒഴികെയുള്ള സംസ്ഥാനത്തെ എല്ലാ പോലീസ് ജില്ലകളിലും സൈബർ ക്രൈം പോലീസ് സ്റ്റേഷനുകൾ സ്ഥാപിച്ചിട്ടുണ്ട്. അതോടൊപ്പം സ്റ്റേഷനുകളിൽ റിപ്പോർട്ട് ചെയ്യപ്പെടുന്ന ഐ.ടി.ആക്ട് പ്രകാരമുള്ള കുറ്റകൃത്യങ്ങളുടെ അന്വേഷണത്തെ സഹായിക്കുന്നതിന് പരിശീലനം ലഭിച്ച പോലീസുദ്യോഗസ്ഥരുടെ സേവനം പോലീസ് സ്റ്റേഷനുകളിൽ ലഭ്യമാക്കിയിട്ടുണ്ട്.

**Drone Forensic & Research Centre**

ഡ്രോൺ സാങ്കേതിക വിദ്യയും അതിൽ സംഭവിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന മാറ്റത്തെക്കുറിച്ചും പഠിക്കുക എന്ന ലക്ഷ്യത്തോടെ ഒരു ഡ്രോൺ ഫോറൻസിക് & റിസർച്ച് സെന്റർ പ്രവർത്തിക്കുന്നു. രഹസ്യ വിവര ശേഖരണം, ജനക്കൂട്ടങ്ങളെ നിയന്ത്രിക്കുന്നതിനും അക്രമാസക്തമായ ജനക്കൂട്ടത്തിൽ നിന്നും വ്യക്തികളുടെ മുഖം തിരിച്ചറിയുന്നതിനും ഒരു പ്രത്യേക സ്ഥലത്തെ വീഡിയോ ശേഖരിക്കുന്നതിനും, അത്തരം കുറ്റകൃത്യങ്ങൾ തടയുന്നതിനും സംസ്ഥാന പോലീസിന് ഡ്രോൺ നിർമ്മിത ബുദ്ധിയും ഉപയോഗിച്ച് പ്രസ്തുത സെന്ററിന്റെ സഹായത്തോടെ ചെയ്യുവാൻ കഴിയുന്നു.

**ആന്റി ഡ്രോൺ വെഫിക്കിൾ**

ഒരു നിശ്ചിത പരിധിക്കുള്ളിലെ അനധികൃത ഡ്രോൺകളും ആളില്ലാ വിമാനങ്ങളും (UAV) കണ്ടെത്തുന്നതിനും ജാമ്മർ ഉപയോഗിച്ച് നിയന്ത്രണ വിധേയമാക്കുന്നതിനും കഴിയുന്ന മൊബൈൽ ആന്റി ഡ്രോൺ സംവിധാനം ഈ ലാബിൽ വികസിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഇത്തരം ഒരു സംവിധാനം നിർമ്മിച്ച രാജ്യത്തെ ആദ്യ പോലീസ് ഏജൻസി കേരള പോലീസ് ആണ്.

### **THUNA & Pol-APP**

പൊതു ജനങ്ങൾക്ക് മെച്ചപ്പെട്ട സേവനം നൽകുന്നതിനായി കേരള പോലീസ് രണ്ട് വ്യത്യസ്ത ആപ്ലിക്കേഷനുകൾ രൂപകല്പന ചെയ്തിട്ടുണ്ട്.

ഓൺലൈൻ സിറ്റിസൺ സർവ്വീസ് പോർട്ടൽ - THUNA

സിറ്റിസൺ സർവ്വീസ് ഉൾപ്പെടുത്തിയ മൊബൈൽ ആപ്ലിക്കേഷൻ - Pol-APP.

പൊതുജനങ്ങൾക്ക് പോലീസിന്റെ സേവനങ്ങളും വിവരങ്ങളും ലഭിക്കുന്ന കേരള പോലീസിന്റെ സിറ്റിസൺ പോർട്ടലാണ് THUNA (The Hand yoU Need for Assistance).

പരാതി സമർപ്പിക്കുക, എഫ്.ഐ.ആർ. പകർപ്പ് ലഭ്യമാക്കുക, പോലീസ് ക്ലിയറൻസ് സർട്ടിഫിക്കറ്റിനുള്ള അപേക്ഷ, മൈക്ക് ഓർഡർ തുടങ്ങിയ സേവനങ്ങൾ ഇതു വഴി ലഭ്യമാണ്.

കൂടാതെ ഈ സേവനങ്ങളെല്ലാം തന്നെ കേരള പോലീസിന്റെ മൊബൈൽ ആപ്പ് ആയ Pol-APP(പോൾ-ആപ്പ്) മുഖേന മൊബൈൽ ഫോണുകളിലും ലഭ്യമാണ്.

തുണ പോർട്ടലിന്റെ ഉപയോഗത്താൽ പോലീസ് സ്റ്റേഷനുകളെ നേരിട്ട് സമീപിക്കേണ്ട സാഹചര്യം പൂർണ്ണമായും ഒഴിവാക്കാൻ സാധിക്കുന്നതാണ്.

### **MiCoPS**

പോലീസ് സേനയുടെ കാര്യക്ഷമത ലക്ഷ്യമിട്ടാണ് MiCoPS എന്ന ആപ്ലിക്കേഷൻ രൂപകൽപന ചെയ്തിട്ടുള്ളത്. പോലീസ് ജോലിയുമായി ബന്ധപ്പെട്ടുള്ള റിപ്പോർട്ടുകൾ/വ്യക്തി പരിശോധനകൾ/ കുറ്റാന്വേഷണങ്ങൾ എന്നിവ ഉൾപ്പെടെ അൻപത്തിമൂന്ന് സവിശേഷ മൊഡ്യൂളുകൾ ഇതിൽ ഉൾപ്പെടുന്നു. പേപ്പർ രഹിത പോലീസ് ഓഫീസുകൾ എന്ന ലക്ഷ്യത്തിലേക്ക് കേരള പോലീസിനെ



എത്തിക്കാൻ ഉദ്ദേശിച്ചുള്ളതാണ് ഈ മൊബൈൽ ആപ്പ്.

### **Software Defined Wide Area Network (SDWAN)**

കേരള പോലീസിന്റെ എല്ലാ ഓഫീസുകളും തമ്മിൽ സുരക്ഷിതമായി ഡാറ്റ കൈമാറ്റം ചെയ്യുന്നതിനും പോലീസുമായി ബന്ധപ്പെട്ടുള്ള സോഫ്റ്റ് വെയറുകൾ ഉപയോഗിക്കുന്നതിനും പരസ്പരം ബന്ധിപ്പിച്ചിരിക്കുന്നത് Software Defined Wide Area Network (SDWAN) എന്ന സാങ്കേതിക വിദ്യ ഉപയോഗിച്ചാണ്. ഇത്തരം സാങ്കേതിക വിദ്യ ഉപയോഗിക്കുന്ന രാജ്യത്തെ ആദ്യത്തെ പോലീസ് സേനയും കേരള പോലീസാണ്.

### **Emergency Response Support System (ERSS)**

പൊതുജനങ്ങൾക്ക് 112 എന്ന എമർജൻസി നമ്പർ മുഖേന അപകടങ്ങൾ, മദ്യപിച്ച കൊണ്ടുള്ള അതിക്രമങ്ങൾ, വനിതകൾക്കെതിരെയുള്ള അതിക്രമങ്ങൾ, കുടുംബ പ്രശ്നങ്ങൾ, കുട്ടികൾക്കെതിരെയുള്ള അതിക്രമങ്ങൾ, മോഷണം, കാണാതാകൽ, തീപിടുത്തം, പ്രകൃതി ദുരന്തങ്ങൾ, മറ്റ് അടിയന്തര സഹായം ആവശ്യമുള്ള ആരോഗ്യ പ്രശ്നങ്ങൾ എന്നിവയ്ക്കായി അടിയന്തര പോലീസ് സഹായം ലഭ്യമാക്കുന്നതാണ്. ഈ സംവിധാനം വഴി ലഭിക്കുന്ന ഫോൺ കോളുകളും സന്ദേശങ്ങളും പോലീസ് ആസ്ഥാനത്തെ ആധുനിക സാങ്കേതിക വിദ്യയിൽ അധിഷ്ഠിതമായി സ്ഥാപിച്ച കൺട്രോൾ റൂമിൽ നിന്നും ചുമതലപ്പെട്ട പോലീസ് ഉദ്യോഗസ്ഥർക്ക് അടിയന്തര നടപടിക്കായി അതിവേഗം കൈമാറി തുടർ നടപടികൾ സ്വീകരിച്ചു വരുന്നു.

### **Internal Administrative Processing System (iAPS)**

പോലീസിന്റെയും പോലീസ് വകുപ്പിലെ വിവിധ ഓഫീസുകളുടെയും പ്രവർത്തനങ്ങൾ കൂടുതൽ കാര്യക്ഷമമാക്കുന്നതിനും സുതാര്യമാക്കുന്നതിനുമുള്ള ഇ-ഗവേണൻസ് സംവിധാനമായി വെബ് അധിഷ്ഠിത Internal Administrative Processing System (iAPS) പ്രവർത്തിച്ചു വരുന്നു.

### **Forensic Science Lab**

സംസ്ഥാനത്തെ എല്ലാ ജില്ലകളിലും ജില്ലാ ഫോറൻസിക് സയൻസ് ലബോറട്ടറികൾ

സ്ഥാപിക്കുവാൻ സർക്കാർ അനുമതി നൽകിയിട്ടുണ്ട്. ശാസ്ത്രീയ കുറ്റാന്വേഷണം ശക്തിപ്പെടുത്തുന്നതിനായി ആധുനിക ഉപകരണങ്ങൾ FSL-ലേക്ക് വാങ്ങി നൽകിയിട്ടുണ്ട്.

**CCTV Cameras**

Automated Number Plate Recognition (ANPR) ക്യാമറകൾ വാങ്ങി ഉപയോഗിച്ചു വരുന്നു. സംസ്ഥാനത്തെ എല്ലാ ലോക്കൽ പോലീസ് സ്റ്റേഷനുകൾ ഉൾപ്പെടെ 520 പോലീസ് സ്റ്റേഷനുകളിലും CCTV ക്യാമറകളും കൂടാതെ, എല്ലാ ജില്ലാ പോലീസ് ഓഫീസുകളിലും പോലീസ് ആസ്ഥാനത്തും CCTV ക്യാമറ മോണിറ്ററിംഗ് സിസ്റ്റം സ്ഥാപിക്കുന്നതിനുള്ള നടപടികളും സ്വീകരിച്ചിട്ടുണ്ട്.

ട്രാഫിക് നിയമ ലംഘകരെ കണ്ടെത്തുന്നതിനും ട്രാഫിക് അപകടങ്ങൾ കുറയ്ക്കുന്നതിനും മറ്റുമായി 'INTEGRATED DIGITAL TRAFFIC ENFORCEMENT SYSTEM' എന്ന പദ്ധതി നടപ്പിലാക്കുന്നതിന് 'BOOT' (Build Own Operate Transfer) പ്രകാരം നടപ്പിലാക്കുന്നതിനുള്ള നടപടിക്രമങ്ങൾ പുരോഗമിച്ചു വരുന്നു.

**ഡിജിറ്റൽ ഡീ-അഡിക്ഷൻ സെന്ററുകൾ**

മൊബൈൽ ഫോണിന്റെയും ഇന്റർനെറ്റിന്റെയും ദുരുപയോഗം കൊണ്ട് കുട്ടികളിലുണ്ടാകുന്ന മാനസിക വിഷമങ്ങളും മനോവൈകല്യങ്ങളും പരിഹരിക്കുന്നതിനായി സംസ്ഥാനത്തെ ആറ് നഗര പ്രദേശങ്ങളിലായി ഡിജിറ്റൽ ഡീ-അഡിക്ഷൻ സെന്റർ ആരംഭിക്കുന്നതിനുള്ള പ്രവർത്തനങ്ങൾ നടന്നു വരുന്നു.

(ബി) ക്രമസമാധാനപാലനം ജനപങ്കാളിത്തത്തോടെ കാര്യക്ഷമമാക്കുന്നതിന് ആവിഷ്കരിച്ചിട്ടുള്ള ജനകീയ പോലീസ് സമ്പ്രദായത്തിന്റെ ഫലപ്രാപ്തിയെ കുറിച്ച് അറിയിക്കാമോ?

(ബി) പരമ്പരാഗതമായ കേന്ദ്രീകൃത പോലീസിംഗ് രീതിയിൽ നിന്ന് വിഭിന്നമായി പ്രാദേശിക ജനകീയ വിഷയങ്ങളിൽ ജനാഭിപ്രായ സമന്വയത്തിലൂടെ വികേന്ദ്രീകൃത പോലീസിംഗ് നടപ്പിലാക്കുന്ന രീതിയാണ് ജനമൈത്രി സുരക്ഷാ പദ്ധതിയിലൂടെ വിഭാവനം ചെയ്യുന്നത്. കോവിഡ് കാലത്ത് 32244 പോലീസുദ്യോഗസ്ഥർ രോഗബാധിതരായിട്ടും രോഗ നിവാരണ പ്രവർത്തനങ്ങളിൽ ഏർപ്പെട്ടിരുന്ന നിരവധി പോലീസുദ്യോഗസ്ഥർക്ക് ജീവഹാനി സംഭവിച്ചിട്ടും സുരക്ഷയ്ക്കായുള്ള വിവിധ പ്രവർത്തനങ്ങളിൽ അഹോരാത്രം ഏർപ്പെടാൻ ജനമൈത്രി പോലീസിന് സാധിച്ചിട്ടുണ്ട്. കോവിഡ് മഹാമാരിയിൽ നാടിന് താങ്ങും തണലുമായി നിന്ന ഈ പദ്ധതി വഴി പോലീസുദ്യോഗസ്ഥർ 3,24,732

ഭവന സന്ദർശനം നടത്തി അവശ്യ സേവനങ്ങളായ ജീവൻരക്ഷാ മരുന്ന്, ഭക്ഷണം എന്നിവ ജനങ്ങൾക്കായി എത്തിച്ചു നൽകിയിട്ടുണ്ട്. കേരളത്തിലുടനീളം ഉറ്റവരുടെയും ഉടയവരുടെയും ആലംബമില്ലാതെ കഴിഞ്ഞിരുന്ന മുതിർന്ന പൗരന്മാർക്ക് അവരുടെ വീടുകളിൽ എത്തി കോവിഡ്-19 വാക്സിനേഷൻ നടത്തുന്നതിനായി ഈ വിഭാഗത്തിലെ 59959 മുതിർന്ന പൗരന്മാരുടെ മുൻഗണനാ പട്ടിക തയ്യാറാക്കി ആരോഗ്യവകുപ്പുമായി ചേർന്ന് വാക്സിനേഷനായുള്ള നടപടികൾ സ്വീകരിച്ചു. ഓൺലൈൻ സൗകര്യം ഇല്ലാത്ത ദുർബല വിഭാഗത്തിലെ വിദ്യാർത്ഥികൾക്ക് ഇ-വിദ്യാരംഭം പദ്ധതിയിലൂടെ ടെലിവിഷനുകൾ, സ്റ്റാർട്ട് ഫോൺകൾ, ലാപ് ടോപ്പുകൾ എന്നിവ സംസ്ഥാനത്താകമാനം വിതരണം ചെയ്തിട്ടുണ്ട്.

ഇതിനു പുറമെ ആദിവാസി ദുർബല വിഭാഗങ്ങളുടെ സംരക്ഷണത്തിനായി ട്രൈബൽ ജനമെന്റി പ്രോജക്ട്, അതിഥി തൊഴിലാളികളുടെ നിരീക്ഷണത്തിനായി മൈഗ്രന്റ് ജനമെന്റി സ്കീം, വൃദ്ധ ജനങ്ങളുടെ സംരക്ഷണത്തിനായി പ്രശാന്തി സീനിയർ സിറ്റിസൺ ഹെൽപ്പ് ഡെസ്ക്, സ്ത്രീകളുടെയും കുട്ടികളുടെയും സാമൂഹിക സുരക്ഷ ഉറപ്പാക്കുന്നതിനായി പിങ്ക് പ്രൊട്ടക്ഷൻ പ്രോജക്ട്, ഗാർഹിക ലൈംഗിക അതിക്രമങ്ങൾക്ക് ഇരയാകുന്നവർക്ക് നിയമസഹായം നൽകുന്നതിനായി പോലീസ് ഫെസിലിറ്റേഷൻ ഓഫീസർ, ക്രമസമാധാനവുമായി ബന്ധപ്പെട്ട് വിവിധ മേഖലകളെ സസൂക്ഷ്മ നിരീക്ഷിക്കുന്നതിനായി മൊബൈൽ ബീറ്റ് സിസ്റ്റം (M-Beat System), സ്ത്രീ ശാക്തീകരണത്തിനായി വനിത സ്വയം പ്രതിരോധ പരിശീലനം, ലഘുതർക്ക പരിഹാരത്തിനായി കമ്മ്യൂണിറ്റി മീഡിയേഷൻ സെന്ററുകൾ തുടങ്ങി സമൂഹത്തിന്റെ വിവിധ മേഖലകളെ സ്പർശിക്കുന്ന പ്രവർത്തനങ്ങൾ ജനമെന്റി സുരക്ഷാ പദ്ധതിയുടെ കീഴിൽ നടത്തി വരികയാണ്. 'സുരക്ഷക്കായ് ജനങ്ങൾക്കൊപ്പം' എന്ന ആപ്ലിക്കേഷൻ മുൻ നിർത്തി മികച്ച സേവനം നൽകാൻ സാധിച്ചിട്ടുണ്ട്. ജനമെന്റി പദ്ധതിയുടെ പ്രധാന നേട്ടങ്ങൾ ചുവടെപ്പറയുന്നു.

1) ജനമെന്റി സുരക്ഷാ പദ്ധതി മുഖേന പൊതുജനങ്ങളുമായി സഹകരിച്ച് കുറ്റകൃത്യങ്ങൾക്ക് സാധ്യതയുള്ള മേഖലകൾ കണ്ടെത്തുന്നതിനും കുറ്റവാളികളുടെ വിവരങ്ങൾ ശേഖരിച്ച് കുറ്റകൃത്യങ്ങൾ മുൻകൂട്ടി കണ്ടെത്തി തടയുന്നതിനും കാര്യക്ഷമമായ

ക്രമസമാധാനപാലനം ഉറപ്പാക്കുന്നതിനും സാധിക്കുന്നുണ്ട്.

2) ജനമെത്രീ ബീറ്റുകൾ മുഖേന സ്ത്രീകളുടെയും കുട്ടികളുടെയും വയോജനങ്ങളുടെയും ഒറ്റപ്പെട്ടു കഴിയുന്നവരുടെയും സുരക്ഷ ഉറപ്പു വരുത്തുവാൻ കഴിഞ്ഞിട്ടുണ്ട്.

3) പൊതുജനപങ്കാളിത്തത്തോടെ അശരണരായ കിടപ്പുരോഗികൾക്ക് മരുന്നും മറ്റ് അത്യാവശ്യ സാധനങ്ങളും ഈ പദ്ധതി മുഖേന നൽകി വരുന്നു.

4) ഒരു സ്ഥലത്ത് പുതുതായി വരുന്ന താമസക്കാരുടെയും ഇതര ദേശക്കാരുടെയും വിവരങ്ങൾ ശേഖരിച്ച് വിശകലനം ചെയ്യുവാൻ സഹായിക്കുന്നുണ്ട്.

5) ലഹരി വിരുദ്ധ ബോധവൽക്കരണം, ട്രാഫിക് അവബോധം, നിയമ ബോധവൽക്കരണം എന്നീ പരിപാടികൾ നടത്തി വരുന്നു.

6) പൊതു-സ്വകാര്യ സൈബർ ഇടങ്ങളിൽ സ്ത്രീകൾക്കെതിരെ ഉണ്ടാകുന്ന അതിക്രമങ്ങൾ, സ്ത്രീധന പീഡനം, മറ്റ് ഗാർഹിക പീഡനം എന്നിവയ്ക്കെതിരെ പൊതുജന അവബോധം വളർത്തുന്നതിനായി ക്ലാസുകൾ നൽകി വരുന്നു. കൂടാതെ വനിതകൾക്ക് സ്വയം പ്രതിരോധ ക്ലാസുകളും സംഘടിപ്പിച്ചു വരുന്നുണ്ട്.

ഓൺലൈൻ ദുരുപയോഗവുമായി ബന്ധപ്പെട്ട കേരള പോലീസിന്റെ 'ചിരി' ഹെൽപ്പ് ലൈനിൽ (9497900200) വരുന്ന ഫോൺ കോളുകൾ ഉടൻ തന്നെ ജില്ലകളിലെ കൗൺസിലർമാർക്കും സൈക്കോളജിസ്റ്റുകൾക്കും അയച്ചുകൊടുത്ത് ആവശ്യമായ നടപടികൾ സ്വീകരിച്ച് വരുന്നു. ശിശു സൗഹൃദ പോലീസ് സ്റ്റേഷനുകൾ മുഖാന്തിരം Internet Addiction, Game Addiction, ഓൺലൈൻ ദുരുപയോഗം എന്നിവയെ സംബന്ധിച്ച് ബോധവൽക്കരണ ക്ലാസുകൾ ബന്ധപ്പെട്ട സ്റ്റേഷൻ ഹൗസ് ഓഫീസർമാർ മുഖേന നൽകി വരുന്നു. ജില്ലാ Children & Police (CAP) കോർഡിനേഷൻ സെന്ററുകൾ മുഖേന ബോധവൽക്കരണ ക്യാമ്പയിനുകൾ നടത്തി വരുന്നു. വീട്ടിലെ സാഹചര്യം നിമിത്തം പാതി വഴിയിൽ പഠനം ഉപേക്ഷിക്കേണ്ടി വരുന്ന കുട്ടികളെയും എസ്.എസ്.എൽ.സി, പ്ലസ് ടു പരീക്ഷകളിൽ പരാജയപ്പെടുന്ന കുട്ടികളെയും കണ്ടെത്തി അവരിൽ ആത്മവിശ്വാസം ജനിപ്പിച്ച് ക്ലാസുകൾ

നൽകിക്കൊണ്ട് പരീക്ഷകളിൽ വിജയം നേടുന്നതിനായുള്ള കേരള പോലീസിന്റെ അഭിമാനകരമായ പദ്ധതിയാണ് 'പ്രോജക്ട് ഹോപ്'. പരീക്ഷകളിൽ പരാജയപ്പെടുമെന്ന ഭീതി മൂലം ആത്മഹത്യാ പ്രവണത പ്രകടമാക്കുന്ന കുട്ടികൾക്ക് ജീവിതത്തിലേയ്ക്ക് തിരികെ വരാനുള്ള പ്രതീക്ഷയാണ് പ്രോജക്ട് ഹോപ്പ്. ഇതിനു പുറമെ സ്കൂൾ തലത്തിൽ അതാത് പോലീസ് സ്റ്റേഷനുകളിലെ ഉദ്യോഗസ്ഥർ, സ്കൂൾ മേധാവി, ഐ.ടി. അദ്ധ്യാപകർ എന്നിവരുടെ മേൽനോട്ടത്തിൽ സൈബർ സെക്യൂരിറ്റി ക്ലബ്ബുകൾ രൂപീകരിച്ച് കുട്ടികൾക്കിടയിൽ ഓൺലൈൻ കുറ്റകൃത്യങ്ങൾക്കെതിരെ ബോധവൽക്കരണ പ്രവർത്തനങ്ങൾ നടത്തി വരുന്നു.

മേൽ പരാമർശിച്ച വൈവിധ്യമാർന്ന പ്രവർത്തനങ്ങളിലൂടെ പോലീസും പൊതുജനങ്ങളുമായി ഊഷ്മളമായ ബന്ധം സ്ഥാപിക്കുവാൻ കഴിഞ്ഞിട്ടുണ്ട്.

സെക്ഷൻ ഓഫീസർ